

Next spot

Echo van een berrmplantje

Vijf videocamera's, vijf schermen en een bakje planten. Dat was alles wat Jet Smits nodig had voor de intrigerende installatie *Recycle (work in progress)*. De eerste camera filmt het bloempotje met planten, en het beeld daarvan is te zien op het eerste beeldscherm. De tweede camera filmt dat beeld, en dat nog drie keer herhaald. Wat begint als plantjes eindigt als iets heel anders op het vijfde beeldscherm. Het is schitterend gevonden en roept gedachten op over hoe we steeds verder afdwalen van natuur en werkelijkheid, en over hoe napraten de waarheid vervormt, denk maar aan het kringgesprek waarbij je doorvertelt wat iemand anders in je oor fluistert.

„De planten in de bloempot zijn een metafoor voor een fragment uit de omgeving”, zegt Smits (23) die afstudeerde aan de St. Joost in Breda in de richting audiovisuele vormgeving. „Ik vond het interessant om iets uit de natuur te halen en dat in een digitale omgeving te stoppen en dan te kijken wat er mee gebeurt.”

Het waren berrmplantjes uit de buurt van Sint Joost, maar hoe ze precies heten is niet belangrijk volgens Smits. „Wat er met het beeld gebeurt, daar ging het me om. Wat camera en beeldscherm eraan toevoegen en wat ze afbreken. Dat laat ik zien door de handeling van filmen en weer uitzenden vier keer te herhalen. Het begint met een 'eerlijke' herhaling van iets uit de directe omgeving. Daarna worden eerst kleine details weggevaagd en wordt er steeds meer ruis aan het beeld toegevoegd.”

In een andere installatie op de examenexpositie onderzocht Smits met behulp van een wand van zestien beeldbuis televisies wat iedere tv aan „persoonlijkheid en eigenheid” heeft, wat hij doet met het beeld.

Ze noemt *Recycle* een 'work in progress' omdat ze nog verder gaat met haar onderzoek of „onze digitale wereld een illusie creëert, of een weergave is van de werkelijkheid”. Smits gebruikte nu beeldbuisen en is benieuwd of led-schermen een beter of slechter beeld geven. „Ik zou de rij ook langer kunnen maken. Als je er vijftig neemt heb ik geen idee wat er dan uitkomt.”

Nu al lijkt het beeld op het vijfde scherm van *Recycle* een soort microscopische weergave van iets. Maar wat? Het is van zichzelf gaan bewegen terwijl de originele plantjes echt stilstonden. Smits: „Er vormt zich een heel andere wereld puur doordat je het filmt en steeds weer kopieert.”

DIRK LIMBURG

Fotografie en beeldende kunst

VOOR DE ROTTERDAMES

Op Rotterdamdames.net krijgen drie dames elke week een persoonlijke ode. Een tekening, foto en gedicht. Haven-, werk- en architectuurstad klinkt leuk, maar Rotterdam zou niks zijn zonder de dames, aldus de artiesten achter de site. Volgens tekenaar Baschz, schrijver Milan Boonstra en fotograaf Janjoost Juliens mag dat wel eens worden gezegd.

Trippen als je eigen

Vorig jaar verschenen 49 nieuwe 'designer drugs' in Europa. Gebruikers nemen ze niet alleen voor de lol. Zij willen een „ruimer bewustzijn”.

GUIDO VAN DIEPEN

N een verboden drug, buig hier en daar het basismolecuul om en voilà: een nieuwe drug, die niet onder de Opiumwet valt, is het resultaat. *Designer drugs of research chemicals* heten deze tripmiddelen. Ze zijn voornamelijk populair onder een kleine groep experimentele gebruikers die het interessant vinden om de onontgonnen gebieden in de wet én psyche te onderzoeken. „Psychonauten”, zo noemt Floor van Bakkum van Jellinek Amsterdam hen. Ze zijn in de minderheid, want de 'recreatieve gebruikers', mensen die drugs 'voor de leuk' op een feest gebruiken, is nog altijd het grootste. Ruim 40 procent van de mensen die feesten en festivals bezoekt, zegt weleens ecstasy te hebben gebruikt, volgens Jellinek. „Vergeleken met hen is de groep 'psychonauten' verwaarloosbaar klein”, zegt Van Bakkum. „Deze niche is heel bewust bezig met het zoeken naar nieuwe middelen om nieuwe ervaringen op te doen. Vaak met bewustzijnsverruiming als doel.”

In 2011 verschenen er 49 nieuwe 'designer drugs' op de Europese markt, volgens het ministerie van Volksgezondheid. Daarbij ging het in de meeste gevallen om kortstondig aanbod. De meeste middelen zijn na enkele maanden vanzelf verdwenen, zegt een woordvoerder van het ministerie. Alleen als het middel schadelijk blijkt voor volksgezondheid of samenleving wordt het op de opiumlijst geplaatst. Zoals onlangs gebeurde met 4-MA, dat in speed zit.

Amsterdammer Jacob (30) die niet met achternaam in de krant wil, heeft laatst nog een relatief onbekend middel gebruikt. „Methoxetamine. Voor mij was het ook nieuw. Het was heel gek. Ik voelde me net een kauwgompje. Mijn benen waren van elastiek en mijn lichaam veerde mee. Alles was heel fijn en warm. Mijn kamer vervormde, maar niet onplezierig.” Zijn vriend Johan had het minder naar zijn zin. „Hij is meteen naar bed gegaan en heeft zijn hele bed ondergekotst.” Waar Jacob en Johan experimenteren met 'nieuwe' drugs uit pure nieuwsgierigheid, neemt het gros van de recreatieve gebruikers het zekere voor het onzekere. Van Bakkum: „De gemiddelde feestganger wil een drug die goed aansluit bij een avondje uit. Op een onverwacht inkijkje in de eigen psyche zitten de meesten niet te wachten.”

Verrassend was het resultaat van het vorige week gepubliceerde rioolwateronderzoek dan ook niet. 'Amsterdam is zwaar aan de coke', kopte *Het Parool*. Dertigduizend linnies zouden dagelijks in het Amsterdams rioolwater te vinden zijn. Ook zou speed de nieuwe vervanger van cocaïne zijn. Beide zijn oppopperende middelen die een zelfverzekerd gevoel geven. Maar een nieuwe hype in drugsland? „Helemaal niet”, zegt Van Bakkum. „Coke is al jaren populair. Sinds 1997 is de drugsmarkt gestabiliseerd. De kwaliteit van Nederlandse drugs is over het algemeen goed. Als je coke bestelt, krijg je doorgaans coke en als je ecstasy bestelt, krijg je doorgaans ecstasy.”

Hoewel de Nederlandse drugsmarkt relatief

stabiel is, beleefde de ecstasymarkt wel degelijk een dip in 2008 en 2009. De kwaliteit van de lovedrug ging plots drastisch achteruit. De grondstof PKM, gemaakt uit safrololie, was bijna niet meer te krijgen

Nederlandse producenten zaten met hun handen in het haar, nu ze niet aan de MDMA-vraag konden voldoen. Het zorgde voor een groei in alternatieve, nieuwe synthetische half-fabrikaten. Dealers brachten steeds meer pillen op de markt die in plaats van MDMA, andere psychoactieve stoffen bevatten. mCPP is beucht, en (nog) niet terug te vinden op de opiumlijst. Waar MDMA vrijwel garantstaat voor uren euforie, bleek mCPP minder voorspelbaar. Het euforische gevoel kon omslaan in angst, duizeligheid, misselijkheid en hoofdpijn.

Een andere middel dat in de undergroundscene opdoemde was *mephedrone*, beter bekend als *meow meow*. Op internet werd het

verkochte als groeimiddel voor planten. „Een trucje om de wet te omzeilen”, zegt Van Bakkum. „Ik ken in ieder geval geen mensen die hun planten ermee bemest hebben.” Harmen (29) (ook hij wil zijn achternaam niet in de krant) snoof het witte goedje met vrienden toen ze tijdens de ecstasypop op zoek waren naar alternatieven. „Best leuk, maar niet zo prettig als ecstasy. Ik kreeg dezelfde euforie en de *rush* van coke, maar ook hartkloppingen. Ik voelde me net een zwerende plant, zelfs mijn zweet ook naar plant. En ik snakke steeds naar meer.”

Ook Jacob heeft zijn twijfels bij het spul. „Ik vond het effect iets kinderachtiger. Ik heb de hele avond op YouTube naar een kattenvoerrecelme gekoken: 'miauw miauw miauw', dat vond ik dan grappig.” De volgende dag was minder leuk, vertelt Jacob. „Ik heb nog nooit zo'n hoofdpijn gehad, echt migraineachtig.”

Nadat de drug in verband werd gebracht met

proefkonijn

de sterfgevallen van twee tieners in Engeland, belandde *mephedrone* ook op de opiumlijst in Nederland in 2011. De meeste feestgangers zijn na de ecstasypop weer overgestapt op het vertrouwde MDMA, dat al sinds 1988 op de opiumlijst staat. Maar in Engeland is *mephedrone* nog steeds populair. „De kwaliteit van andere drugs laat daar te wensen over, gebruikers grijpen daardoor sneller naar van alles en nog wat, en bovendien is het makkelijk via internet te bestellen”, zegt van Bakkum.

Sinds de ecstasypop duiken steeds meer designer drugs op in de Nederlandse underground, die qua effect lijken op de populaire drugs ecstasy, coke en lsd, of iets ertussenin. Volgens het Trimbos Instituut zijn de bekendste middelen *mephedrone*, *methoxetamine* en *Spice*, een synthetische variant van THC. Maar deze drugs zijn nog altijd minder populair dan coke en speed, zegt Daan van der Gouwe van het Trimbos-instituut.

„Nederlandse gebruikers kiezen kennelijk liever voor drugs waarvan ze de effecten en risico's kennen dan voor onbekende stoffen waarvan het gebruik mogelijk nog riskanter is.”

De groep 'psychonauten' is dan ook huiverig voor te veel aandacht voor de *designer drugs*. Andere mensen worden misschien op verkeerde ideeën gebracht, met een verbod als resultaat. Vooral nog groeit het aantal gezondheidsincidenten met de designdrugs niet. Volgens Van Bakkum is dit te verklaren doordat de kleine groep heel bewust gebruikt en de doses vaak stapsgewijs opvoert. Op internetfora worden ervaringen uitvoerig per dosis gecommuniceerd. Gevaarlijk: Van Bakkum: „Wat betreft designer drugs, ben je echt je eigen proefkonijn.”

Guido van Diepen is freelance journalist en werkt voor de Stichting Mainline en Apexx.nl, een forum over drugs en gezondheid.

In de Nederlandse underground duiken steeds meer designer drugs op die qua effect lijken op de populaire drugs als ecstasy, coke en lsd. FOTO CORBIS

UNDERGROUND DRUGS DIE NOG NIET OP DE OPIUMLIJST STAAN

Nootmuskaat

●○○○○

Zit je echt in hoge nood voor een trip? Rasp een hele nootmuskaat in melk, drink het goedje op en wacht twee uurtjes. De stoffen in de specerij zijn verwant aan MDMA. Het resultaat kan euforisch zijn, maar bij hoge dosis kunnen ook hallucinaties optreden, die *creepy* aandoen. Je kunt je behekst voelen, inclusief spinnewebvisioenen. Bovendien is de kater best pittig.

4-Fluo

●●●○○

4-Fluo lijkt qua effect verdacht veel op MDMA. Volgens sommigen heeft het onbekende witte poeder een iets zachter randje. Het euforische gevoel van liefde kickt wat langzamer in en de landing twee uur later is ook wat zachter.

Ketamine (valt onder de Geneesmiddelenwet)

●●●○○

Het witte goedje, ook wel bekend als *special K*, is vooral populair op after-

party's.

Zo nu en dan worden olifanten ermee verdoofd. Vanwege het dissociatieve effect wordt controle van de eigen motoriek een heel karwei. Net als bij metoxetamine kun je een raar loopje krijgen, de beruchte Robowalk. Neem je een hoge dosis dan kun je een scheiding van lichaam en geest ervaren.

Mephedrone

●●●○○

Plantgroeimiddel mephedrone is net iets heftiger dan ecstasy,

4-Fluo

●●●○○

maar makkelijk verkrijgbaar op internet. Een enthousiaste *rush* die het hart doet kloppen, soms tot vervelens toe. De euforie van MDMA en de *rush* van coke. Slapen gaat de komende paar uur niet lukken. De neiging om meer te nemen is sterk, maar pas op, de kater ligt op de loer.

2-CB

●●●○○

'To see bees'. Chemicus Alfred Shulgün heeft er jarenlang op gebroed. Een middel dat de positieve

elementen van ecstasy

en lsd samenbrengt. Ecstasy was niet leerszaam genoeg en de trip van lsd duurde hem te lang. Bovendien lagen behoorlijke *mindfucks* op de loer. Na veel gesleutel en getrip in het laboratorium kwam hij tot zijn brouwsel 2-CB. Het heeft een emphatogene werking, wat betekent dat je gevoeliger voor anderen's stemming, opener en inlevender wordt.

Twee uurtjes zintuiglijk genot, waarin kleuren, geuren en muziek je doen trippen.

GHB

●●○○○

Men neme wat velgenreiniger (GBL), voeg wat natriumloog toe om het zure smaakje te neutraliseren en klaar is kees. Een coladopje is voldoende. Uurtje wachten en genieten maar. Een dronkenachtige roes met een erotiserende stemming brengt je gedurende enkele uurtjes in hogere sferen. Maar pas op. Een half dopje te veel is funest. Zeker in combinatie met alcohol ligt een coma op de loer.

OLYMPISCHE ECSTASYDIP

• De ecstasypop in 2008 en 2009 had te maken met de stop op toevvoer van PKM, gemaakt van safrololie. Die wordt gewonnen uit boomchors in China, en is essentieel voor het maken van MDMA.

• Meest genoemde oorzaak voor de blokkade: de Olympische Spelen. China zou het evenement zo streng hebben gereguleerd dat de export van PKM volledig de kop werd ingedrukt. In de loop van het jaar 2011 werd de markt weer overgespoeld met 'goede' pillen, alhoewel de prijs iets was gestegen.

Janneke

Algerijns brood

Niet op vakantie gaan heeft zo z'n voordelen. Terwijl je bureu op een veel te heet, veel te vol en veel te vuil strand liggen te verbranden, heb jij de straat, de supermarkt, de stad, de snelweg en de Nederlandse Spoorwegen voor jezelf. Man, wat scheelt dat een hoop stress.

Voor alle (slimme) thuisblijvers maak ik deze zomer een culinair rondje langs de Middellandse zee. Want zoals overal in Spanje waar Nederlanders op vakantie gaan Hollandse friet van Piet te koop is, kun je ook alle denkbare mediterrane heerlijkheden naar je eigen keuken halen.

Vandaag eten we Algerijns, uit het prachtige boek *Bismillah Arabia* van Nadia Zerouali en Merijn Tol. De auteurs vermelden de oorspronkelijk naam van het gerecht niet, maar het gaat om een paprika-peperpasta die met kleine variaties ook in Tunesië en Marokko wel wordt gegeten. Erbij komt een plat brood waarvoor u fijne semolina nodig heeft, te koop bij Italiaanse, Marokkaanse en Turkse winkels.

Het brood wordt niet in de oven maar in een koekpan gebakken en is verreweg het lekkerst wanneer je het warm eet. Maak de peperpasta dus terwijl het brooddeeg rijst of nog eerder (hij is dagenlang houdbaar in de ijskast).

Meng de gist met een halve liter warm water en wacht tot het begint te schuimen. Maak een bergje van de semolina en de bloem op een schoon werkvlak. Strooi het zout erover en meng goed. Maak een kuiltje in het midden van de berg meel en schenk hier het gistmengsel en 100 ml olijfolie in. Meng het meel, van buiten naar binnen werkend, met het water en kneed dit alles tot een iets plakkerig, maar soepel deeg. Leg het deeg in een kom, dek af met een theedoek en laat op een warme plek 1 uur rijzen, of tot het deeg minimaal verdubbeld is. Verdeel het deeg in kleine porties, ongeveer ter grootte van mandarijn, en druk deze plat tot kleine pizza's.

Verhit een koekpan met dikke bodem tot hij heel heet is, schenk er een klein scheutje olijfolie in en bak de broodjes, een voor een, in enkele minuten op hoog vuur aan beide kanten gaar. Rooster voor de begeleidende pasta de paprika, pepers en knoflook in de gasvlam tot ze zwart zien en zacht zijn. Laat in een gesloten plastic zakje even afkoelen. Pel het zwarte velletje er zo goed mogelijk af en verwijder de zaadlijsten van de paprika en de pepers. Pureer alles met een staafmixer met 100 ml olijfolie en breng de pasta op smaak met zout. Besprenkel met nog wat olijfolie en serveer met de nog warme broodjes.

JANNEKE VREUGDENHIL

Next question

Moet de auto 'ontladen' als de bliksem is ingeslagen?

Nog zo'n zomermythe: als de bliksem inslaat in je auto, is het dan verstandig om je auto te 'ontladen' tegen een metalen paaltje, vroeg de nrc.next-redactie zich af.

„Tijdens een onweer zit je in een afgesloten auto relatief veilig”, vertelt Harry Geurts van het KNMI. „Een auto met metalen frame, dus geen open cabrio, is een 'kooi van Faraday'. In dit soort constructies van geleidend materiaal als koper of ijzer kunnen elektrische velden niet binnendringen. De metalen wanden zorgen ervoor dat lading die ontstaat, bijvoorbeeld door een blikseminslag, wordt afgevoerd.”

Tijdens onweer moet je wel ramen, deuren en het schuifdak dichthouden om de 'kooi' intact te houden. Geurts: „In vergelijking met de lucht gedragen deze zich als geleider, vooral als het regent en er water op ligt.”

Het idee dat de lading die door een blikseminslag op de metalen auto-wanden beland ook blijft staan, is een fabel volgens Geurts. Je kunt na een inslag zonder angst de deur openen. „De lading wordt meteen afgevoerd. Er blijft zo weinig restlading achter dat het niet meer gevaarlijk is. Het idee dat je met je bumper tegen

VOOR 4-6 PERSONEN

- 3 theelepels gedroogde gist
- 700 gram fijne semolina
- 250 gram bloem
- 2 theelepels zout
- olijfolie
- 1 groene paprika
- 2 groene pepers
- 1 teentje knoflook, ongepeld

Ook een vraag voor deze rubriek? Mail naar vraag@nrc.nl